KARTA MODUŁU 2026/2027

I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE							
COLLEGIUM WITELONA UCZELNIA PAŃSTWOWA WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU I KULTURZE FIZYCZNEJ							
Kierunek studiów:		Pielęgniarstwo					
Poziom studiów:		II stopień					
Profil studiów:		praktyczny					
Forma studiów:		stacjonarne					
Nazwa modułu:		**Opieka i edukacja terapeutyczna w chorobach przewlekłych**					
Rodzaj modułu:		**Zaawansowana praktyka pielęgniarska.**					
Język wykładowy:		Język polski*					
Rok studiów:	1	**Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:**					
Semestr:	2	Wykład	Ćwiczenia	Zajęcia praktyczne	-	-	-
Liczba punktów ECTS ogółem:	**9**	**50**	**19**	**36 (16 MCSM – WW)**	-	-	-
Forma zaliczenia:		Zaliczenie z oceną					
Wymagania wstępne:		Wiedza z zakresu pielęgniarstwa specjalistycznego na poziomie studiów licencjackich oraz kompetencje społeczne niezbędne do pracy w zespole i sprawowania opieki nad pacjentem przewlekle chorym.					

II. CELE KSZTAŁCENIA
Cele kształcenia:
Cel 1: Przygotowanie absolwenta do sprawowania specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem przewlekle chorym. Kształtowanie umiejętności zastosowania wiedzy teoretycznej w działaniach diagnostycznych, leczniczych, pielęgnacyjnych i edukacyjnych w pielęgniarstwie nefrologicznym i dializoterapii. – dla wykładów i ćwiczeń **Cel 2:** Wyposażenie absolwentów w wiedzę i umiejętności praktyczne dające możliwość wdrożenie profesjonalnych działań zmierzających do poprawy jakości życia chorych z zaburzeniami metabolicznymi - cukrzyca. Nabycie umiejętności wdrażania kompleksowej opieki nad pacjentem przewlekle chorym na różnym etapie choroby i w jej zaostrzeniach – dla zajęć praktycznych

III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH		
Efekt uczenia się	Student, który zaliczył moduł w zakresie:	Odniesienie do efektów kierunkowych
	wiedzy:	
1	Absolwent zna i rozumie predyktory funkcjonowania człowieka zdrowego i chorego, z uwzględnieniem choroby przewlekłej;	B.W9.
2	Absolwent zna i rozumie gospodarkę wodno-elektrolitową i kwasowo-zasadową u pacjenta dializowanego;	B.W22.
3	Absolwent zna i rozumie zasady i zakres farmakoterapii stosowanej u pacjenta dializowanego;	B.W23.
4	Absolwent zna i rozumie uprawnienia zawodowe pielęgniarki w leczeniu dializami oraz standardy specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych i technikach ciągłych (Continuous Renal Replacement Therapy, CRRT);	B.W24.
5	Absolwent zna i rozumie zasady funkcjonowania stacji dializ i leczenia nerkozastępczego (ciągła ambulatoryjna dializa otrzewnowa – CADO, ambulatoryjna dializa otrzewnowa – ADO, hemodializa);	B.W25.
6	Absolwent zna i rozumie zasady opieki nad pacjentem – biorcą narządów przed przeszczepieniem narządów i po ich przeszczepieniu oraz nad dawcą narządów;	B.W28.
7	Absolwent zna i rozumie nowoczesne technologie leczenia i monitorowania cukrzycy, z uwzględnieniem osobistych pomp insulinowych i systemów do ciągłego monitorowania glikemii;	B.W30.
8	Absolwent zna i rozumie zasady i metody prowadzenia edukacji terapeutycznej pacjenta, jego rodziny lub opiekuna w zakresie prowadzenia samokontroli i samoopieki w cukrzycy, astmie, POChP i przewlekłej niewydolności krążenia;	B.W31.
	umiejętności:	
1	Absolwent potrafi sprawować specjalistyczną opiekę pielęgniarską nad pacjentem w przebiegu leczenia nerkozastępczego w technikach przerywanych oraz technikach ciągłych (CRRT);	B.U27.
2	Absolwent potrafi planować i prowadzić edukację terapeutyczną pacjenta w zakresie samoobserwacji i samopielęgnacji oraz jego rodziny lub opiekuna w zakresie opieki nad pacjentem	B.U28.

	podczas dializy i hemodializy;	
3	Absolwent potrafi modyfikować dawkę leków w trakcie hemodializy i dializy otrzewnowej zgodnie z ustalonym planem leczenia;	B.U29.
4	Absolwent potrafi planować i sprawować opiekę pielęgniarską nad pacjentem z niewydolnością narządową przed przeszczepieniem narządów i po ich przeszczepieniu;	B.U30.
5	Absolwent potrafi planować, sprawować i koordynować opiekę nad pacjentem z cukrzycą;	B.U31.
6	Absolwent potrafi motywować pacjenta z cukrzycą do radzenia sobie z chorobą i do współpracy w procesie leczenia;	B.U32.
7	Absolwent potrafi stosować nowoczesne metody monitorowania glikemii i podawania insuliny, w szczególności techniką podskórnego wlewu;	B.U33.
8	Absolwent potrafi dokonać pomiaru wskaźnika kostka-ramię, paluch-ramię oraz zaburzenia czucia i zinterpretować ich wyniki;	B.U47.
9	Absolwent potrafi rozpoznać zmiany skórne na stopie oraz schorzenia paznokcia u pacjenta z cukrzycą;	B.U48.
10	Absolwent potrafi rozróżniać i usuwać nagniotki, modzele oraz pielęgnować skórę stóp wokół rany u pacjenta z cukrzycą;	B.U49.
11	Absolwent potrafi wykorzystywać standaryzowane narzędzia w przeprowadzaniu oceny stanu odżywienia pacjenta;	B.U62.
12	Absolwent potrafi rozpoznawać sytuację życiową pacjenta w celu zapobiegania jego izolacji społecznej;	B.U75.
13	Absolwent potrafi stwierdzać wskazania zdrowotne wynikające ze stanu pacjenta.	B.U80.
kompetencji społecznych:		
1	Absolwent jest gotów dokonywania krytycznej oceny działań własnych i działań współpracowników przy zachowaniu szacunku dla różnic światopoglądowych i kulturowych;	K.1
2	Absolwent jest gotów formułowania opinii dotyczących różnych aspektów działalności zawodowej i zasięgania porad ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemów;	K. 2
3	Absolwent jest gotów okazywania dbałości o prestiż zawodu pielęgniarki i solidarność zawodową;	K.3
4	Absolwent jest gotów rozwiązywania złożonych problemów etycznych związanych z wykonywaniem zawodu pielęgniarki i wskazywania priorytetów w realizacji określonych zadań;	K.4
5	Absolwent jest gotów ponoszenia odpowiedzialności za realizowane świadczenia zdrowotne;	K.5
6	Absolwent jest gotów wykazywania profesjonalnego podejścia do strategii marketingowych przemysłu farmaceutycznego i reklamy jego produktów.	K.6

IV. TREŚCI PROGRAMOWE

Treści programowe (tematyka zajęć, zaprezentowana z podziałam na poszczególne formy zajęć z określeniem liczby godzin potrzebnych na ich realizację)

Wykład

Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin S 50
Wykład 1	Przedstawienie treści karty modułu Epidemiologia cukrzycy. Obraz kliniczny, podział oraz powikłania cukrzycy.	4
Wykład 2	Leczenie farmakologiczne wszystkich typów cukrzycy.	4
Wykład 3	Zasady diagnozowania, leczenia i postępowania zgodnie z wytycznymi Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego.	2
Wykład 4	Nowoczesne metody monitorowana stężenia glikemii w organizmie człowieka.	2
Wykład 5	Leczenie nie farmakologiczne leczenia cukrzycy.	4
Wykład 6	Metody terapeutyczne i rehabilitacyjne u pacjentów z chorobami przewlekłymi	4
Wykład 7	Problemy emocjonalne i społeczne przewlekle chorych i ich rodzin.	2
Wykład 8	Specyfika chorób przewlekłych nerek. Udział w diagnostyce i leczeniu chorób przewlekłych nerek.	4
Wykład 9	Specjalistyczne leczenie nerkozastępcze różnymi metodami –dializa otrzewnowa, hemodializa, oraz technikami przerywanymi i ciągłymi.	4

Wykład 10	Niewydolność wielonarządowa – przyczyny, objawy , leczenie. Kwalifikacja do przeszczepu narządów.	4
Wykład 11	Przygotowanie i sprawowanie specjalistycznej opieki nad pacjentami i jego rodziną przed i po przeszczepie narządów.	2
Wykład 12	Edukacja pacjenta i jego bliskich w odniesieniu do czynników mogących spowodować zaostrzenie objawów i prozdrowotnego stylu życia . Dobór rodzaju wsparcia chorego i jego rodziny w zależności od potrzeb i oczekiwań chorego	4
Wykład 13	Edukacja zdrowotna pacjentów przewlekle chorych oraz ich opiekunów.	2
Wykład 14	Stany zagrożenia życia pacjentów z cukrzycą, oraz chorobami nerek.	4
Wykład 15	Zaburzenia wodno-elektrolitowe, rodzaje odwodnienia, oraz równowaga kwasowo – zasadowa. Mechanizm, objawy oraz leczenie.	4
Ćwiczenia		
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin 19
Ćwiczenie 1	Przedstawienie treści karty modułu Wybrane modele pielęgnowania pacjenta u pacjentów przewlekle chorych.	2
Ćwiczenie 2	Planowanie i prowadzenie edukacji pacjenta leczonego nerkozastępczo, przygotowanie do samoopieki i samopielęgnacji	2
Ćwiczenie 3	Prowadzenie obserwacji pacjenta z niewydolnością nerek, przygotowanie chorego bio – psych – społeczne do dializoterapii.	2
Ćwiczenie 4	Dostępy naczyniowe do hemodializy.	2
Ćwiczenie 5	Zaplanowanie opieki pielęgniarskiej nad pacjentem przed i po przeszczepie narządów.	2
Ćwiczenie 6	Opracowanie programu dietetyczne dla pacjenta z cukrzycą typu II.	2
Ćwiczenie 7	Edukacja pacjentów, w zakresie samoopieki i samopielegnacji. Zapobieganie powikłaniom	2
Ćwiczenie 8	Stosowanie glukometrów oraz systemów do ciągłego monitorowania glikemii.	1
Ćwiczenie 9	Obliczanie dawek insuliny oraz wymienników węglowodanowych.	2
Ćwiczenie 10	Omówienie standardów postępowania i opieki pielęgniarskiej z pacjentem w kwasicy ketonowej.	2
Zajęcia praktyczne – WW - MCSM		
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin 16
Zajęcia praktyczne 1 MCSM: WW	Przedstawienie treści karty modułu Zapoznanie studentów z regulaminem pracowni umiejętności praktycznych i zasadami bezpieczeństwa w trakcie realizacji ćwiczeń, zajęć praktycznych i zajęć laboratoryjnych w MCSM	1
Zajęcia praktyczne 2 MCSM: WW	Prowadzenie badania przedmiotowego i przedmiotowego, interpretacja wyników badań.	2
Zajęcia praktyczne 3 MCSM: WW	Opieka pielęgniarska oraz edukacja terapeutyczna nad pacjentem z niewydolnością nerek	3
Zajęcia praktyczne 4 MCSM: WW	Opieka pielęgniarska oraz edukacja terapeutyczna nad pacjentem dializowanym - Hemodializa	4
Zajęcia praktyczne 5 MCSM: WW	Opieka pielęgniarska oraz edukacja terapeutyczna nad pacjentem z cukrzycą.	2
Zajęcia praktyczne 6 MCSM: WW	Opieka pielęgniarska oraz edukacja terapeutyczna nad pacjentem z kwasicą ketonową.	4

Zajęcia praktyczne - SZPITAL		
Zajęcia praktyczne 1	Przedstawienie treści karty modułu Zapoznanie studentów z regulaminem zajęć praktycznych. Zapoznanie studentów z zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi w trakcie realizacji zajęć praktycznych	2
Zajęcia praktyczne 2	Zasady pielęgnowania pacjenta z przewlekłymi powikłaniami cukrzycy.	2
Zajęcia praktyczne 3	Edukacja pacjenta i rodziny w zakresie ostrych powikłań cukrzycy.	2
Zajęcia praktyczne 4	Edukacja pacjenta z nowo rozpoznaną cukrzycą w zakresie samoopieki i samopielęgnacji zgodnie z obowiązującymi standardami.	2
Zajęcia praktyczne 5	Całościowa i zindywidualizowana opieka nad pacjentem dializowanym. Przygotowanie i wdrożenie procesu pielęgnowania w przebiegu leczenia nerkozastępczego	2
Zajęcia praktyczne 6	Prowadzenie obserwacji pacjenta z chorobami nerek w stanie ostrym i przewlekłym. Dokumentowanie opieki.	2
Zajęcia praktyczne 7	Opieka pielęgniarska nad pacjentem dializowanym i leczonym zachowawczo, edukacja pacjenta jego rodziny.	2
Zajęcia praktyczne 8	Sprawowanie specjalistycznej opieki pielęgniarskiej nad pacjentem przed i po przeszczepie narządów. Monitorowanie i obserwacja parametrów, interpretacja wyników badań.	2
Zajęcia praktyczne 9	Przygotowanie bio-psycho-społeczne pacjenta i rodziny do życia z chorobą przewlekłą.	2
Zajęcia praktyczne 10	Prowadzenie proces pielęgnowania ICNP pacjenta z chorobą przewlekła.	2

Praca własna		
Kod	Tematyka	Liczba godzin S
Praca własna 1	Przygotowanie do zajęć poprzez opracowanie wskazanych przez prowadzącego tematów	30
Praca własna 2	Samodzielne zapoznanie się ze wskazanym piśmiennictwem	30
Praca własna 3	Przedstawienie przez studenta opisu ciekawego przypadku (związanego z realizowanymi tematami) i omówienie go na zajęciach.	30
Praca własna 4	Samodzielne przygotowanie się do kolokwiów w oparciu o analizę literatury obowiązkowej.	30

V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. **Metody kształcenia:**
   - Wykład konwersatoryjny
   - Wykład problemowy
   - Ćwiczenia teoretyczne
   - Prezentacja
   - Studium przypadku
   - Dyskusja, praca w zespole
   - Studium literatury

2. **Narzędzia (środki) dydaktyczne:**
   Projektor/tablica multimedialna
   Tablica
   Sprzęt medyczny
   Dokumentacja pacjenta

VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU

1. Formy zaliczenia:
- Wykład - zaliczenie z oceną
- Ćwiczenia – zaliczenie z oceną
- Zajęcia praktyczne – zaliczenie z oceną

2. Sposób weryfikacji i oceniania efektów uczenia się:
Aktywność na zajęciach
Kolokwium
Obserwacja i ocena postaw i zachowań studenta
Ocena symulacji medycznej
Proces pielęgnowania

Dzienniczek zajęć praktycznych

3. Podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne określane są indywidualnie, jednak powinny zachować adekwatność wobec zaplanowanych efektów uczenia się

Zaliczenie wykładów uzyskuje student według kryteriów:
60-70% - dst
71-79% - dst+
80-89% - db
90-95% - db+
96 – 100% - bdb

Ćwiczenia - rozwiązywanie zadań, np. z pytaniami otwartymi lub zamkniętymi. Kryteria oceny: • 51% - 60% - ocena dostateczna, • 61% - 70% - ocena dostateczna plus, • 71% - 80% - ocena dobra, • 81% - 90% - ocena dobra plus, • 91% - 100% - ocena bardzo dobra.

Zajęcia praktyczne – ocena wg kryterium zawartych w dzienniczku zajęć praktycznych

Obserwacja i ocena postaw studenta – przy przypisanych efektach uczenia się z kompetencji społecznych

5,0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje najwyższe oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.
4,5 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje 80% najwyższych oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.
4,0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, planuje i wykonuje zadania. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje 60% najwyższych oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.
3,5 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonuje podstawowe zadania, wymagające korekty ze strony prowadzącego. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na wszystkie zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje poprawne oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.
3,0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonuje podstawowe zadania, wymagające korekty ze strony prowadzącego. Przestrzega zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczęszcza na zajęcia, do których jest przygotowany i uzyskuje pozytywne oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.
2,0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wykonane zadania są nieprawidłowe, większość wymaga korekty ze strony prowadzącego, brak samodzielności w wykonaniu czynności i zadań, nie przestrzega zasad bezpieczeństwa oraz zasad etycznych w pielęgniarstwie. Uczestniczy nieregularnie na zajęcia, nie jest do nich przygotowany i uzyskuje negatywne oceny z treści programowych realizowanych w poszczególnych blokach tematycznych.

VII. BILANS PUNKTÓW ECTS - NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	**Obciążenie studenta**
Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)	**105**
Udział w wykładach	**50**
Udział w innych formach zajęć: ćwiczenia 19 zajęcia praktyczne MCSM 16 zajęcia praktyczne szpital 20	**55**
Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)	**120**
Przygotowanie do wykładu	**20**
Przygotowanie do innych form zajęć (ćwiczenia+ zajęcia praktyczne)	**50**
Przygotowanie do egzaminu	
Przygotowanie do zaliczenia innych form zajęć (ćwiczenia+ zajęcia praktyczne)	**50**
Łączna liczba godzin	**225**
Punkty ECTS za moduł	**9**

VIII. ZALECANA LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Gajewski P., Interna Szczeklika, Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2025
2. Polskie Towarzystwo Diabetologiczne, Zalecenia kliniczne dotyczące postępowania u chorych na cukrzycę 2024, http://cukrzyca.info.pl
3. Bojakowski K., Dostępy naczyniowe do dializ. Tom 1 – 2, Przetoki tętniczo-żylne i cewniki dla celów dializoterapii. Wyd. PZWL, Warszawa 2021

Literatura uzupełniająca:

1. Sierakowska M., Wrońska I., Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarskiej, Wyd. PZWL, Warszawa 2015, 2018
2.Białobrzeska B.,Dębska -Śliżień A., Pielęgniarstwo nefrologiczne, WydPZWL, Warszawa 2021
3.Szewczyk A., Edukacja pacjentów w pielęgniarstwie diabetologicznym , Wyd. PZWL, Warszawa, 2017